

Ramazan i nakon Ramazana

Draga i mnogo cijenjena braćo moja!

Riječima Kur'ana Časnoga započinjemo ovu prvu poslije-ramazansku hutbu, 5. ševvala, 1435. hidžretske godine, a sunčeve 01. avgusta, 2014. g. po Isau a.s. Njen naslov glasi:

MI NAKON RAMAZANA

“Ti idi pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe, i obijesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite.” (Hud, 112.) “I čini ibadet Gospodaru svome sve dok ti ne dođe smrt!” (Al-Higr, 99.)

Pripovjeda se da je vrijeme kod Poslanikovih a.s. drugova nakon isteka ramazana proticalo u molenju i traženjima od Allaha dž.š. *Najprije su oni dugo poslije ramazana molili da im budu djela, ibadeti i dove primljeni, a potom su molili da spremni, duhom jaki i zdravi dočekaju naredni ramazan.* Ramazan im je, kao i kod nas, bio i najveći i najbolji od svih mjeseci, ali njihovih jedanaest drugih mjeseci bili su također protkani dobrim djelima i iskrenom pokornošću, i kajanjima, i molbama za oprost, i još uz to, bili su potpomognuti i ojačani prisusvom Poslanika a.s. **“I znajte da je među vama Allahov Poslanik.”** (Kur'an, Al-Hudžurat, 7.) koji ih je bodrio da ustraju u dobru. Istovremeno u ovom ajetu *Poslanika a.s. se upozorava da u svojoj misiji ne nasjeda ljudskim željama i prohtijevima* koji bi njega i vjernike mogli skrenuti u stranu: **“Kad bi vas u mnogo čemu poslušao, doista biste nastradali”**(Al-Hudžurat, 7.) Poslanik a.s. *tražio je njihovu, ali i našu, postojanost u vjeri govoreći im: “Nemojte biti mlitavci koji će biti dobri ukoliko su i ostali koji vas okružuju dobri, a biti loši ako su i ostali ljudi loši! Izvježbajte se da budete dobri kada su i drugi dobri, a ne budite loši kada su drugi ljudi loši!”* (Tirmizi)

Mi, koji smo ramazan, ovaj časni i po svemu dobru i nagradama povećani mjesec, ispratili, po isteku njegovom *ponovno smo izloženi vrlo jakim kušnjama.*

Jedni između nas i onako nisu imali namjeru biti popravljeni i ojačani da zrače snagom svoje vjere još dugo poslije ramazana. Nisu shvatili, ili nisu htjeli da shvate, suštinu kajanja i traženja oprosta, pa su htjeli da budu naročiti vjernici samo od prvog do tridesetog dana ramazana pri tome htijući, na osnovu provedenog ramazana, da na njih prosuta Allahova milost, Njegov oprost, i od Njega poklonjen spas od Vatre traju za njih neprekidno do slijedećeg kajanja i traženja oprosta uoči ramazana naredne godine kada će se ponovno preobući u odjeću vjernika što ibadeti, moli i traži od Gospodara svoga. Ovakvi izigravaju kajanje

koje traži:
* grijeh potpuno ostaviti;

* ne vraćati se na grijeh i ne govoriti o njemu veličanjem i isticanjem, nego ako se i pomene grijeh onda to činiti sa izrazima stida, prezira, gađenja i gnušanja;

* i neimati namjere ponovno se vratiti grijehu i prigiliti ga, nego moliti se Allahu da mu griješenje omrzi i ojača ga da mu se može suprotstaviti.

Na protiv, i na žalost, mnogi će se nakon ramazana umilnim, zavodljivim, lukavim pozivima Iblisa – Allahovo prokletstvo na njega-, koji nakon što je trpio ramazansku muku okova i

zatočeništva, odazvati mu se, i nastaviti sa grijehom u istom onom obimu i sa istim intenzitetom kakav je bio kod njih sve do pred početak ramazana.

Ima i onih koji nisu porocima grijeha predati ali njihova vjera je posve formalna, nedovoljno izgrađena, pasivna, to je vjera onih koji žive svoju "privatnu" vjeru jedino kroz ibadete i poneko dobročinstvo, posve povučeno i tiho, i toliko pasivno i samo svoje da ih ništa iz svijeta s kojim žive i koji ih okružuje ne interesuje, niti ih dotiče pa da se raduju i uživaju u dobrima Zajednice, ili da tuguju, ili su pak ljutiti kada se u Zajednici događaju loše stvari i čine krivi postupci. Oni su ramazan doživjeli posve lično sa uvjerenjem da ukoliko su manje sa ljudima u Zajednici i kroz Zajednicu da su utoliko spašeni od iskušenja da u grijeh padnu pa je za njih ramazan bio i prošao kao osobno čišćenje i uzdizanje u vjeri i u izolaciji iz straha od grijeha. Ovi niti čine posebnog dobra Zajednici, nit Zajednica od njih ima naročite koristi. Oni su samo njena brojčana vrijednost, i kroz članski doprinos izvjesna financijska korist. Potpuno su uvjereni u ispravnost svojih postupaka i svoga držanja i uvjereni su da upravo ovo od njih Allah i Njegov Poslanik a.s. to traže i da su s time ispunili svoj ramazanski dug. Oni će i nakon ramazana u istom stilu nastaviti svoj vjerski život.

U ramazanu se pojavljuju i oni vjernici, doživljavaju sebe kao naročiti pobožnjaci, koji drže da ukoliko džemat u ramazanu ne funkcionise po onim uzusima za koje oni drže da su jedino pravi i kod Allaha kao takvi jedino primljeni, oni se neće naći u zajedničkom im džematskom safu jer nisu u stanju da izmijene tok rada i djelovanja svoga džemata u željenom im pravcu misleći da će ovim udaljavanjem po sebe i po Zajednicu polučiti veću korist nego li da se nađu u Zajednici rame uz rame, brat uz brata, pa makar i suprotstavljeni u mišljenjima i stavovima. Oni ramazan doživljavaju isključivo kao korisnost po same sebe, svoje porodice i prijatelje istih ili sličnih pogleda i vrlo malo, ili gotovo nikako ih ne interesuju zajedničke akcije i džematski projekti. Ovo je staro koliko i sama institucija džematske zajednice. Još je Ibn Mes'ud na ovu pojavu ukazivao, pa ih je i kritikovao rekavši: "Tako mi Allaha, bolje je po tebe čak i ono što prezireš u svome džematu od postupka da se izoluješ i osamiš u svojoj kući!"

U ramazanu se susreće i grupa onih koji po prvi puta doživljavaju preobrazbu u vjeri svojoj. Sa pozicije vjernika koji priznaje vjeru ovi prelaze u fazu onih koji i priznaju i praktikuju svoju vjeru. Neki od njih po prvi puta obavljaju namaz, poste, dijele zekjat i klanjaju se Gospodaru svome, a neki svoju davno stečenu i zaboravljenu praksu vjernika iz djetinjstva u ramazanu ponovno kao zreli otpočinju obnavljajući je i temeljitije i snažnije, da bi i nakon ramazana, u svojstvu vjernika-početnika nastavili sa svojim prakticiranjima vjere za puninu vjere nedovoljno, a za početnika zbilja dovoljno sa perspektivom stalnoga rasta i jačanja u vjeri. Njih valja pomno čuvati i njegovati ih, i ovakvima se Allah neobično raduje, pa za njih Poslanik a.s. kaže: "Allah se više obraduje pokajanju jednoga Svoga roba, nego li što se neki od vas obraduju devi koju su u pustinji pronašli nakon što se bila izgubila." (Bilježe: Buhari i Muslim) Tako se ramazan kao poseban vremenski interval, u svome jednomjesečnom trajanju potvrđuje, upravo i kao hadždž, u svojstvu daije – pozivača na Put mekšanjem ljudskih srca i čišćenjem duša ljudskih i njihovim privođenjem Allahovom Putu.

Ali ramazan ima i one rijeđe, ali vrijedne uzgajivače i berače najboljih plodova. Oni su vrijedno cijeli mjesec sakupljali svoje zrele plodove iz ramazanske preobilne bašče, i sada su ih pohranili da im koristi od njih bude tokom preostalih jedanaest mjeseci sve do slijedećeg ramazana. Oni su ovu unutarnju energiju imana pohranili u sebi i mudro je koriste sebi i drugima u korist, a na njima su tragovi ramazanskoga dobra vidljivi tokom cijele godine do narednoga ramazana. Gotovo da su po završetku ramazana, pa do slijedećeg ramazana u svome dobru, u svome ibadetu i svojim nastojanjima, ostali jednako dobri i nepromijenjeni.

*Ne posuustaju na svome Putu, niti se plaše bilo čijeg prezira, prepreka, i lukavo postavljenih zamki. Ovi život žive u svoj njegovoj punini, upravo onako kako se to od vjernika i zahtijeva a da pri tome, osim što rijetko posrću i pokajanjem se povraćaju na Put, ne potpadaju trajnije pod utjecaj Šejtanov, Allahovo prokletstvo na njega. Oni nisu poput **“one koja bi svoju predu raspreda kad bi je već bila čvrsto oprela?!”** (An-Nahl, 92), jer ovi na pitanje Allaha dž.š. **“Ko će Allahu drage volje zajam dati da bi mu ga On mnogostruko vratio, a uz to i nagradu plemenitu dobio?”** (Al-Hadid, 11.) posve spremno odgovaraju sa: *“Da, to smo mi!”**

Draga braćo moja, bojmo se Allaha trajnom bogobojažnošću, i nadajmo se Njegovim dobrima trajnom nadom u dobro na ovom i budućem svijetu, amin!

Ishak ef. Alešević